

**Het Misdrijf
&
Faillissement**

Het Misdrijf
&
Faillissement

Een overzicht van het faillissementsstrafrecht

Francis Desterbeck

INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Het Misdrijf & Faillissement
Francis Desterbeck

© Lefebvre Sarrut Belgium NV, Brussel, 2020
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel
Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV

ISBN: 978-94-000-1239-4
Depot: D/2020/7849/94
NUR 824
Gedrukt in België

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

Inhoudstafel

INLEIDING	1
Hoofdstuk I. Strafbepalingen inzake gerechtelijke reorganisatie	5
Hoofdstuk II. Het faillissement als burgerlijk en als strafrechtelijk begrip	7
Afdeling 1. Het begrip ‘faillissement’ in het WER	7
§ 1. Wettelijke definitie	7
§ 2. Een nieuw begrip: de ‘onderneming’	8
§ 3. Belang van deze bepalingen op strafrechtelijk gebied	9
§ 4. Het begrip ‘staking van betalingen’ in het WER	10
Afdeling 2. Het strafrechtelijk begrip ‘faillissement’	11
§ 1. Nog over het gezag van gewijsde van het vonnis van faillietverklaring	11
§ 2. Het ‘virtueel faillissement’	14
A. Principe	14
B. Begrip	14
C. Belang van het begrip	16
Hoofdstuk III. Misdrijven in verband met insolventie	19
Afdeling 1. Een woordje geschiedenis	19
Afdeling 2. De eigenlijke misdrijven in verband met insolventie: de artikelen 489 tot 489ter Sw.	21
§ 1. Toepassingsgebied <i>ratione personae</i>	21
A. ‘Ondernemingen’	21
B. ‘Bestuurders in rechte of in feite’	23
C. Deelneming	24
§ 2. De misdrijven van artikel 489 Sw.	25
A. Algemeen	26
B. Artikel 489, 1° Sw.: aangaan van te aanzienlijke verbintenissen	27
C. Artikel 489, 2° Sw.: geen gevolg geven aan oproepingen van de curator	28
1. Draagwijdte van de bepaling	28
2. Het misdrijf	31
§ 3. De misdrijven van artikel 489bis Sw.	33
A. Artikel 489bis, 1° Sw.: aanwenden van al te dure middelen om geld te verkrijgen	34

1. ‘Leningen’	35
2. ‘Effectencirculaties’	35
3. ‘Al te kostelijke middelen om zich geld te verschaffen’	35
4. Het bijzonder opzet.	37
B. Artikel 489bis, 2° Sw.: geen verantwoording verstrekken van ontbrekende activa.	38
1. Voorbeelden.	39
2. Bewijs door het ontbreken van verantwoording	39
C. Artikel 489bis, 3° Sw.: bevoordeling van een schuldeiser	40
D. Artikel 489bis, 4° Sw.: de laattijdige aangifte van faillissement	41
1. Laattijdige aangifte	42
a. <i>Algemeen</i>	42
b. <i>Constitutieve elementen</i>	43
2. Niet-verstrekken van vereiste inlichtingen naar aanleiding van de aangifte van faillissement	45
3. Verstrekken van onjuiste inlichtingen	45
§ 4. <i>De misdrijven van artikel 489ter Sw.</i>	46
A. Algemeen	46
1. Poging.	46
2. Ontzetting	47
3. Bijzonder opzet.	47
4. Aflopende misdrijven.	48
B. Verduisteren of verbergen van activa	49
C. Doen verdwijnen van de boeken of bescheiden	53
§ 5. <i>De misdrijven, gepleegd door derden of schuldeisers: de misdrijven van artikel 489quinquies Sw.</i>	54
A. In het belang van de failliete onderneming, zelfs zonder de medewerking van deze laatste of van de bestuurders, in rechte of in feite, van de vennootschap of de rechtspersoon, bedrieglijk de activa geheel of ten dele wegnemen, verbergen of helen	54
B. Verdichte of overdreven schuldvorderingen bij het faillissement indien en bevestigingen in eigen naam of door tussenpersonen.	55
Afdeling 3. <i>Ontrouw in het beheer</i>	56
§ 1. <i>Constitutieve elementen</i>	57
§ 2. <i>Concrete voorbeelden</i> :	58
§ 3. <i>Teruggave en ontzetting</i>	58
Afdeling 4. <i>Bijkomende maatregelen</i>	59
§ 1. <i>Publicatie</i>	59
§ 2. <i>Beroepsverbod</i>	61
A. Wettelijke basis	61
B. Een woordje geschiedenis.	62
C. Een speciaal geval: valsheid in informatica.	64
D. Kenmerken	65
1. Een straf	65
2. Facultatief karakter	66
3. Tijdelijk karakter.	66
4. Overtreding verbod	67

Hoofdstuk IV. De rol van de curator	69
Afdeling 1. Algemeen	69
§ 1. <i>De plaats van het openbaar ministerie</i>	69
§ 2. <i>De ambtelijke aangifte</i>	72
§ 3. <i>De burgerlijkepartijstelling door de curator</i>	73
§ 4. <i>De curator en het parket</i>	74
A. Algemeen	74
B. Meldingsplicht van de curatoren	75
C. Meldingsplicht van de procureur des Konings	75
§ 5. <i>De curator als burgerlijke partij</i>	77
A. Principe: alleen collectieve schade	77
B. ‘Terugkeer tot de failliete boedel’ – teruggave	79
C. De verbeurdverklaring met toewijzing aan de burgerlijke partij	80
1. Principe	80
2. Praktische toepassing	81
3. Een oplossing voor het probleem?	83
4. De kwijtschelding	83
Hoofdstuk V. Samenhangende misdrijven	85
Afdeling 1. Valsheid in geschrifte	85
§ 1. <i>Algemeen</i>	85
§ 2. <i>Het misbruik van vennootschappen in het algemeen</i>	86
§ 3. <i>Aanstelling van stromannen</i>	89
§ 4. <i>Sterfhuiskonstructies</i>	90
Afdeling 2. Bedrieglijk onvermogen	92
§ 1. <i>Algemeen</i>	92
A. Constitutieve bestanddelen	93
B. Verband met het faillissement	94
1. Algemeen	94
2. Recente rechtspraak	95
3. Praktische voorbeelden	96
§ 2. <i>De burgerlijke vordering</i>	98
Afdeling 3. Misbruik van vennootschapsgoederen	99
§ 1. <i>Ratione personae</i>	100
§ 2. <i>Ratione materiae</i>	101
§ 3. <i>Het moreel bestanddeel</i>	103
§ 4. <i>De burgerlijke vordering</i>	105
Afdeling 4. Misdrijven i.v.m. de boekhouding	105
§ 1. <i>Algemene strafbepaling</i>	107
A. De wet	107
B. Verplichtingen van boekhoudplichtige ondernemingen	108
C. De sanctie	108
D. De praktijk	109
§ 2. <i>Artikel 75, laatste lid WER: een specifieke bepaling inzake faillissement.</i>	109

A. Op wie is dit artikel van toepassing?	110
B. Een specifieke regeling	110
TOT SLOT	113
TREFWOORDENLIJST	115